12e Jaargang - Nr. 34
Najaar 1965

DE KRINGDAG TE HOOGELOON

Gilde St. Sebastiaan uit Hilvarenbeek in de optocht tijdens de Kringdag te Hoogeloon

Ondanks dreigend weer, goed geslaagd!

Op zondag 25 juli 1965 was het voor de gilden Sint Joris en Sint Sebastiaan te Hoogeloon een grote dag. Aan deze gilden viel, na een periode van 26 jaren, de eer te beurt om wederom de jaarlijkse kringdag te organiseren van Het Kwartier van Oirschot".

Beiden gilden hebben met veel zorg en toewijding dit gildefeest voorbereid, dat omstreeks het middaguur dreigde in het water te vallen.

Vroeg in de morgen, reeds om half 10 werd de gildemis opgedragen door Pastoor J. Schey. In deze H. Mis waren naast vele gildebroeders ook aanwezig de Edelachtbare heer J. van Woensel en de leden van het kringbestuur.

Na de H. Mis werd aan de autoriteiten de vendelgroet gebracht. In optocht trok men naar de zaal van Huykelom waar de inwendige mens versterkt kon worden door een goed verzorgde koffietafel.

Om 1 uur werden in dezelfde zaal deputaties ontvangen van de deelnemende gilden, de koningen, hoofdlieden, bestuur van het Kwartier van Oirschot en vele genodigden. Door het gemeentebestuur werd de ere-wijn aangeboden. Deze ontvangst werd ingeleid door de voorzitter van het feestcomité de heer W. Meulenbroeks, die alle aanwezigen een hartelijk welkom toeriep en het gemeentebestuur van Hoogeloon dankte voor het aanbieden van de ere-wijn.

Burgemeester van Woensel zei in zijn toespraak ondermeer deze gildesfeer een waardevolle uiting van cultuur te zien, welke wij in onze tegenwoordige samenleving dringend nodig hebben.

Hierna begaven de gilden zich onder de glinstering van een waterzonnetje naar het Valensplein, waarna het defilé langs het ere-podium de massale opmars van koningen, hoofdlieden, vaandeldragers, tamboers en vendeliers plaatsvond. Hierna werd de kringdag officieel geopend door burgemeester J. van Woensel.

In zijn openingswoord verwelkomde de burgemeester de federatie en het kringbestuur, evenals de talrijk opgekomen gilden. Ook bracht de burgemeester dank aan het comité, dat deze kringdag organiseerde.

Ook werd het woord nog gevoerd door pastoor J. Schey, de voorzitter van het Kwartier van Oirschot de heer W. Luyten uit Hooge Mierde en de heer W. Meulenbroeks als voorzitter van het feestcomité.

Na deze toespraken werd aan de autoriteiten de vendelgroet gebracht in een stromende regen. Het is zeer jammer dat dit onderdeel, dat op alle kringdagen een hoogtepunt vormt, hier door de weersomstandigheden in de verdrukking is gekomen.

Hierna begonnen de wedstrijden waarvan wij U de volgende uitslag geven:

Mooist gecostumeerd gilde in de optocht: O. L. Vrouwe Broederschap, Oirschot.

Mooiste ongecostumeerd gilde in de optocht: St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel.

Schoonste en ordelijkste geheel in de optocht: H. Sacraments-gilde, Hulsel.

Schoonst uitgebeelde patroonheilige: St. Dionijsius, Tilburg.

Mooiste nar in de optocht: St. Willibrordus, Casteren.

Grootst aantal deelnemers in de optocht: St. Willibrordus, Casteren.

Schoonste verzameling gilde-attributen: St. Willibrordus, Wintelre.

Schoonste gildevaandel vóór 1945: St. Dionijsius, Tilburg.

Schoonste gildevaandel na 1945: St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Best onderhouden gildezilver: St. Dionijsius, Tilburg.

Schoonste standaardvaandel: H. Sacraments-gilde, Hulsel.

Schoonste zwaaivendels: St. Ambrosius, Lage-Mierde.

Mooiste gildetrom: St. Willibrordus, Wintelre.

Best bijgehouden gildeboeken: St. Joris, Tilburg.

Best onderhouden gilde-attributen: St. Joris, Oirschot.

Standaardrijden: 1. H. Sacraments-gilde, Hulsel; 2 St. Sebastiaan, Westelbeers.

Bazuinblazen: H. Jansen, St. Willibrordus, Casteren.

Vendelzwaaien Klasse A.: A. Smetsers, O. L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot, 52 p.

Vendelzwaaien Klasse B.: 1. W. de Laat, St. Sebastiaan, Diessen, 58½ p.; 2. J. Plasmans, St. Sebastiaan, Diessen, 57 p.

Vendelzwaaien Klasse C.: 1. H. v. Nunen, O. L. Vrouwe-Broederschap, Oirschot, 42 p.; 2. J. Meijs, St. Lambertus, Vessem, 38½ p.; 3. J. Ansems, St. Lambertus, Vessem, 35 p., 4. A. van Gestel, St. Sebastiaan, Hilvarenbeek, 32½ p.

Groepsvendelzwaaien: 1. St. Sebastiaan, Diessen, 44 p.; 2. H. Sacraments-gilde, Hulsel, 36½ p.; 3. St. Lambertus, Vessem, 32½ p.

Groepstrommen: St. Willibrordus, Casteren.

Trommelen op gildetrom: 1. H. Snelders, St. Willibrordus, Wintelre, 104 p.; 2. J. van Erve, St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel, 89 p.

Trommelen op muziektrom: 1. F. van Riel, St.

„De Gildetrom", periodiek, uitgave van het Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot", aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. Verschijnt vier maal per jaar. Redacteur: C. A. B. A. M. Schade te Moergestel; redactieraad H. A. J. van Erve te Moergestel; A. J. M. Jacobs te Tilburg en Th. A. van de Loo te Oirschot. Typografische verzorging en advertenties: Drukkerij „De Hoop" M. C. van de Ven & Zonen, Hoogvensestraat 163 te Tilburg, giro 1079769.
Administratie: M. A. P. Adriaansen, Bergstraat 113 te Goirle, giro 1139459.
Abonnementen voor niet-gildebroeders: f 3,—per jaar. Girorek. 1121198 t.n.v. Redactie „De Gildetrom" te Moergestel. Bankrelatie: Boerenleenbank te Moergestel.

Vaandels - Vlaggen
PIJNAPPEL
Torenstraat 3 's Hertogenbosch

Sebastiaan, Diessen, 130 p.; 2. A. Couwenberg, St. Brigida, Netersel, 117 p.; 3. H. Peijs, St. Brigida, Netersel, 115 p.
Kruisboogschieten op wip Korps: 1. St. Joris, Oirschot; 2. St. Joris, Oirschot; 3. St. Barbara, Oirschot.
Kampioen: F. de Bresser, St. Joris, Oirschot.
Koningskruis: A. v. d. Vondervoort, St. Joris, Oirschot.
Handboogschieten op wip Korps: 1. St. Sebastiaan, Lage-Mierde; 2. St. Sebastiaan, Diessen, 3. St. Sebastiaan, Lage-Mierde.
Kampioen: W. Dirks, St. Sebastiaan, Lage-Mierde.
Koningskruis: F. Veron, St. Sebastiaan, Lage-Mierde.
Geweerschieten op wip: Korps: 1. St. Lambertus, Vessem; 2. St. Lambertus, Vessem; 3. St. Mauritius, Goirle.
Kampioen: P. Liebregts, St. Lambertus, Vessem.
Koningskruis: P. Liebregts, St. Lambertus, Vessum.
Handboogschieten op doel Korps: St. Sebastiaan, Goirle.
Kampioen: A. Hermus, St. Sebastiaan, Goirle.
Koningskruis: A. Hermus, St. Sebastiaan, Goirle.
Kruisboogschieten op doel Korps: 1. St. Joris, Tilburg (2e viertal); 2. St. Joris, Tilburg (1e viertal).
Kampioen: Jos Hamers, St. Joris, Goirle.
Koningskruis: W. Bruurs, St. Joris, Goirle.
Voetboogschieten op wip: St. Odulphus, Best.
Personele prijzen:
Geweer op wip: 1. Jos Verhagen, St. Mauritius, Goirle; 2. A. v. Broekhoven, St. Mauritius, Goirle; 3. P. Liebregts, St. Lambertus, Vessem; 4. F. Meijs, St. Lambertus, Vessem (na loting).
Voetboog op wip: (na loting) 1. J. Swinkels, St. Odulphus, Best; 2. A. Ros, St. Odulphus, Best.
Kruisboog op wip: 1. J. Smetsers, St. Sebastiaan, Oirschot; 2. J. Aarts, O. L. Vrouwe Broederschap, Oirschot; 3. A. Adams, St. Ambrosius, Hoge-Mierde; 4. H. Bullens, St. Barbara, Oirschot; 5. G. v. d. Wal, St. Sebastiaan, Oirschot; 6. A. Raaijmakers, St. Joris, Oirschot.
Handboog op wip: 1. B. Kramer, St. Sebastiaan, Lage-Mierde; 2. A. Hermus, St. Sebastiaan, Goirle; 3. C. v. d. Loo, St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel.
Handboog op doel: 1. A. Hermus, St. Sebastiaan? Goirle; 2. J. Flores, St. Sebastiaan, Goirle; 3. P. Röter, St. Sebastiaan, Goirle.
Kruisboog op doel: 1. L. Kolen, St. Joris, Tilburg; 2. W. Moeskops, St. Ambrosius, Lage Mierde; 3. W. Bruurs, St. Joris, Goirle.

Verslag Vergadering

Kring „Het Kwartier van Oirschot" gehouden op 3 juli 1965 in Café „Vrijthof", Molenstraat 6 te Oirschot.

Als om circa 3 uur Voorzitter W. Luijten de vergadering opent, blijken de afgevaardigden van 22 gilden aanwezig te zijn. Hij heet dezen hartelijk welkom en verzoekt hun medewerking voor een vlotte zakelijke bespreking der agendapunten.
De notulen van de vergadering van 20 maart 1965 (te Middelbeers gehouden) worden door de kringsecretaris voorgelezen en zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.
Bij de ingekomen stukken bevindt zich een bericht van verhindering tot bijwonen der vergadering van Gilde St. Joris te Goirle, alsmede het bericht van overlijden van de Heer J. v. d. Hamsvoort, hoofdman van het Gilde St. Joris te Oirschot.
De Voorzitter deelt mede, dat namens 't Kringbestuur de begrafenis van de Heer v. d. Hamsvoort werd bijgewoond door de Kringsecretaris.
Vervolgens deelt hij mede, dat ingevolge het besluit in de jaarvergadering van 3 oktober 1964 door het Kringbestuur het nodige ijzerwerk werd aangekocht voor de schietbomen bij kringdagen en gildefeesten in de kring van de Heer C. Bruurs te Lage Mierde. Dit ijzerwerk (spillen, vogels etc.) zal bewaard worden door de Penningmeester, de Heer J. Abrahams, Vrijthof 9 te Hilvarenbeek.
Het kan in voorkomende gevallen door de gilden kosteloos in bruikleen worden genomen.
Op verzoek van de Gilden St. Sebastiaan en St. Joris te Hoogeloon, welke gilden de kringdag 1965 organiseren, deelt de Voorzitter mede, dat die gilden, die een paard nodig hebben voor hun standaardrijders in de optocht tijdens de kringdag, een schriftelijk verzoek hiertoe kunnen indienen. Er zal zoveel mogelijk aan de verzoeken worden voldaan. Uiteraard geldt dit alleen voor verkomende gilden.

VIEUX

„DE OUDE KOETSIER"

Marque déposée

De op fust gerijpte VIEUX

Door liefhebbers

het meest gevraagd !

Een product van

ANDRE KERSTENS N.V.

TILBURG

Vraagt uw leverancier !

Alsdan stelt de Voorzitter aan de orde de bespreking inzake de financiering van het periodiek De Gildetrom.

De Heer A. Jacobs, bestuurslid, krijgt van de Voorzitter het woord om zijn voorstel terzake toe te lichten en te verdedigen.

De Heer A. Jacobs zegt op diverse plaatsen prijsopgave te hebben gevraagd, doch slechts één drukkerij kwam met een goedkopere prijs van slechts *f* 1,— uit de bus. De totale drukkosten (inclusief cliché's) bedragen per jaar *f* 2550,— bij uitgaaf van 3 nummers. Na aftrek van de advertentieopbrengst zullen de uitgaven slechts gedekt kunnen worden, indien de abonnementsprijs wordt berhoogd tot *f* 2,50 voor gildebroeders en *f* 3, —voor niet-gildebroeders, met daarnaast een verplicht minimum-aantal abonnementen van 10 voor elk aangesloten gilde.

De Heer W. v. d. Zanden (Best) maant het bestuur voorzichtig te zijn met het opleggen van verplichtingen. Het stelt daarbij de Kerk ten voorbeeld, die steeds meer verplichtingen afschaft. Zijn idee is, dat steeds meer verplichtingen op de duur afbrekend zullen werken.

De Heer J. Timmermans (Diessen) bepleit een abonnement voor alle gildebroeders. Als allen meedoen zullen de kosten belangrijk lager worden en zal het gestelde doel, de instandhouding van „De Gildetrom" worden bereikt.

De Heer C. Smits (Oirschot) zegt, dat het onbegrijpelijk is, dat er nog steeds gildebroeders zijn, die geen of weinig belangstelling voor „De Gildetrom" blijken te hebben. Spreker vraagt de vergadering of deze het voortbestaan van het blad van belang achten. Zo ja, dan is het nu het ogenblik om te beslissen. Hij beschouwt de verhoging van de abonnementsprijs helemaal niet als een offer. Integendeel, het feit, dat gedurende de ruim 10 jaar van het bestaan van het kringblad de abonnementsprijs te laag is geweest, moet thans de doorslag geven. Hij spoort alle gilden aan gezamenlijk door te gaan, zeker nu wij op het punt zijn aangeland, waarop ook andere kringen met abonnementen komen om ons blad ook in hun kringen tot lijfblad van elke gildebroeder te maken. Hij zou het treurig vinden, als dit mooie werk terwille van een luttel bedrag zou moeten worden gestaakt.

De woorden van de Heer Smits vinden veel bijval o.m. van de Heer A. Creusen (Oisterwijk), die verklaart, dat Gilde St. Barbara trouw blijft aan De Gildetrom. Ook de Gilden St. Barbara (Oirschot), St. Joris (Oirschot), St. Dionysius (Tilburg), St. Joris (Tilburg), St. Sebastiaan Diessen), St. Joris (Hooge Mierde), St. Mauritius (Goirle), St. Sebastiaan Oirschot), St. Sebastiaan (Hilvarenbeek), het H. Sacraments-gilde (Hulsel), St. Lambertus (Vessum) en andere gilden geven spontaan blijk De Gildetrom te willen blijven behouden.

De Heer H. van Nunen (Oirschot), stelt de vraag hoe het eigenlijk is gesteld met de nadedige saldi van De Gildetrom over de voorgaande 10 jaren. Hij acht het van belang, dat de gilden daarvan op de hoogte zijn.

De Heer A. Jacobs antwoordt, dat deze alle zijn betaald door de Heer C. Schade, terwijl deze geen betaling daarvan meer wenst. Er

de Kroon's Bier

Kenners-keuze Bier!

resteert thans nog een rekening van Drukkerij De Hoop te Tilburg groot circa f 2000,—, welk bedrag door een ander, die niet genoemd wil worden, wordt voldaan. Zo kan dus met een blanke lei worden verder gegaan.
De Heer van Nunen acht het dan op zijn plaats, dat hier in de algemene vergadering dan openlijk zéér grote dank wordt betuigd aan de Heer Schade. Zijn woorden worden met een spontaan applaus door de afgevaardigden onderstreept.
Tenslotte zegt de Voorzitter aan de hand van de besprekingen te hebben kunnen vaststellen, dat de wens van de overgrote meerderheid der afgevaardigden is, dat de uitgave van De Gildetrom wordt voortgezet. De verhoging van het abonnementsgeld wordt zonder hoofdelijke stemming aanvaard.
De voorzitter brengt daarna dank aan de gilden voor hun houding in deze aangelegenheid, waaruit naar zijn mening vertrouwen blijkt zowel in de leiding als in de toekomst van onze Kring.
Vervolgens stelt de Voorzitter aan de orde de bespreking inzake vaststelling van statuten voor de Kring. De behandeling geschiedt artikelsgewijs door de Heer J. Abrahams, bestuurslid, die tevens lid is van de commissie, die de ontwerpen van notulen en huishoudelijk reglement heeft voorbereid.
Door de Heer Abrahams worden bij elk artikel mede in behandeling genomen de bemerkingen, die terzake schriftelijk zijn ingekomen.
De Heer Van Leuven (St. Sebastiaan, Oirschot) vraagt bij de bespreking van art. 4 der statuten hoe de toepassing hiervan kan plaats hebben bij toegetreden nieuw opgerichte gilden.
Het standpunt van het bestuur in deze is, dat nieuw opgerichte gilden zich dienen te spiegelen aan de oude gilden en hun reglementen en wijze van handelen geheel dienen te passen in het raam van het gildewezen, zoals dit is in onze kring momenteel bestaat. Dit houdt dus ook in, dat de doelstelling in art. 2 der statuten omschreven, eveneens de doelstelling van een eventueel toegelaten nieuw gilde moet zijn.
Bij de behandeling van art. 4 van het huishoudelijk reglement, inzake royement, zegt de Heer C. Smits (St. Sebastiaan, Oirschot) de goede raad te mogen geven met de toepassing van dit artikel niet te vlug te zijn. In een dergelijk geval adviseert spreker alle middelen aan te wenden om een vriendschappelijke oplossing te bereiken.
De suggestie om een leeftijdsgrens te stellen voor bestuursleden wordt verworpen. Wel moeten deze tenminste 21 jaar oud zijn bij hun verkiezing, doch kunnen ongeacht hun leeftijd deel blijven uitmaken van het bestuur.
De Heer Meulenbroeks (St. Joris, Hoogeloon) vraagt alsnog een bepaling in het huishoudelijk reglement op te nemen, waarin een flinke boete wordt opgelegd aan het gilde, dat de organisatie van de kringdag afzegt nadat dit gilde die organisatie reeds heeft aanvaard.
De Heer W. A. Rijnen (St. Joris, Moergestel) zou een gilde, dat de organisatie van de kringdag heeft geloot, na de loting nog 14 dagen bedenktijd willen geven voor de definitieve aanvaarding van die organisatie.
Tenslotte worden zowel de statuten als het huishoudelijk reglement zonder hoofdelijke stemming vastgesteld overeenkomstig de gewijzigde ontwerpen.
Vervolgens worden op voorstel van het bestuur benoemd tot technisch adviseur: a. voor het vendelzwaaien de Heer A. Scheffers (St. Dionijsius, Tilburg) die tevens als plaatsvervangend leider der kringvendelcommissie zal optreden; en b. voor het kruisboogschieten de Heer H. v. d. Hamsvoort (St. Joris, Oirschot).

Firma Jac. Andriessen Juweliers

Helmond Steenweg 18 Telefoon 04920—6810

OP ONS ATELIER: Reparatie gebruiksvoorwerpen in zilver en pleet
Vervaardiging nieuwe sierraden. Kerkwerk in edel- en smeedwerk. Gildeschilden en attributen
Graveerinrichting. Naamplaten in plastic en metaal

Bij de rondvraag verzoekt de Heer A. Vervoort — indien mogelijk — de tambours, die voor de jury verschijnen, het nummer te geven, dat het gilde, waartoe zij behoren, in de optocht heeft.
De Heren M. v. d. Boogaart en J. Vogels (beiden St. Barbara, Oirschot) uiten hun ongenoegen over de gang van zaken bij het Landjuweel te Gennep gehouden. De organisatie van de schietwedstrijden voor kruis- en handboog was zo gebrekkig, als men nimmer tevoren heeft ontmoet. Bij de jurering van het trommelen schijnt men geen oog te hebben gehad voor de echte gildetrom, gezien het feit, dat alle prijzen zijn gegaan naar de tamboers met muziektrommen, alsmede naar de drumbands. De nadruk is in Gennep gelegd op het element „show", hetgeen naar hun mening totaal in strijd is met het karakter van het gildewezen. Met nadruk verzoeken beide sprekers deze aangelegenheid ter sprake te brengen in de Federatie-bestuursvergadering, hetgeen door de Voorzitter wordt toegezegd.
De Heer Th. Michelbrink (H. Sacramentsgilde, Hulsel) neemt het op voor de drumbands. Vooral in kleine dorpen is de drumband van een gilde te beschouwen als een gezelschap, waarin de jeugd wordt georganiseerd voor een behoorlijke vrije-tijdsbesteding. Als jonge mensen in hun jeugd met een gilde steeds optrekken, zullen verscheidenen hunner later als gildebroeder trouw blijven aan dit gilde. Om deze redenen kan spreker niet afwijzend staan tegenover een tamboerkorps in de vorm van een drumband bij een gilde, integendeel.
De Heer A. Vervoort zegt beslist niet daartegen te zijn. Hij wil best drumbands jureren in een aparte klasse, mits de muziekpartijen tijdig tevoren aan de juryleden ter hand worden gesteld.
De Heer A. Jacobs (Bestuurslid) merkt op, dat wij er voor moeten zorgen, dat het karakter en het wezen van de gilden behouden blijven. Hier ligt een taak voor het Federatiebestuur.
Met een dankwoord voor de zakelijke besprekingen aan het adres van de afgevaardigden der gilden sluit vervolgens de Voorzitter deze vergadering met de Christelijke groet: „Geloofd zij Jezus-Christus" en wenst hij allen een wel thuis toe.

De Kringsecretaris, H. A. J. van Erve.

Onze Patroonheiligen IX

H. Mauritius. (feestdag 22 september).

Onder de vele legioenen van de Romeinse keizers was het Thebaanse legioen, hetwelk in Syrië of Cilicië gelegerd was. Alle manschappen waren christenen met Mauritius als de opperbevelhebber. Even kloekmoedig om het geloof te verdedigen, waren zij dapper in het bestrijden van de vijanden van het grote keizerrijk. De soldatenstand deed hen het woord niet vergeten: „Eert God en dient de Keizer". Keizer Diocletiaan was nauwelijks een paar jaren met het purper omhangen toen in het jaar 286 de Gallen (de bewoners van het tegenwoordigdige Frankrijk) in opstand tegen Rome kwamen. Aan zijn rijksgenoot (de latere mede-keizer) Maximiaan Herculius droeg hij op om met zijn leger de opstand te bedwingen. Daar het leger van Maximiaan niet sterk genoeg was, liet Diocletiaan het Thebaanse leger uit het oosten komen. Toen dit keurleger, hetwelk uit 6600 man bestond, in Italië was teruggekeerd, kreeg het bevel om Maximiaan naar Gallië te volgen. Een gedeelte betrok de legerplaatsen Trier en Keulen. De andere manschappen onder aanvoering van de H. Mauritius volgden de nieuwe keizer Maximiaan en trokken over de Alpen naar Octodurum, een voorname stad een de Rhône. De keizer had hier zijn gehele leger samengebracht en hield de wapenschouw. Wetend, dat het Thebaanse legioen geheel uit christenen bestond, gaf hij bevel dat iedere soldaat aan de goden van het Romeinse rijk zou offeren en 'n nieuwe eed moest afleggen. De eed was echter strijdig met het geweten der christenen. Maximiaan moest de christenen van Gallië vervolgen en wilde daartoe zich van soldaten bedienen, die zelf geen christenen waren. De soldaten van Mauritius weigerden uit één mond die bevelen te gehoorzamen. De wrede en bijgelovige keizer werd daarop zo vergramd, dat hij onmiddellijk het bevel uitvaardigde, dat elke tiende man om hals gebracht moest worden.

Dit bevel werd aanstonds ter uitvoering gebracht. Ofschoon van hoofd tot voeten bewapend verzette zich geen enkel soldaat. De overgeblevenen verklaarden opnieuw, dat zij nooit aan heiligschennende of goddeloze bevelen zouden gehoorzamen en dat zij als christenen geen deel aan de afgodendienst konden nemen.

Zij waren vast besloten liever alles te ondergaan, dan tegen het geloof te handelen. Andermaal liet de keizer de tiende man ombrengen. Ook deze wrede slachting ontnam Mauritius met de zijnen de moed niet standvastig te blijven aan hun besluit om voor de naam van Jezus te sterven. Aangemoedigd door hun opperbevelhebber Mauritius, Exuperius als onderoverste en Candidus als opperrechter van het leger, die hen het voorbeeld van hun reeds vermoorde strijdmakkers ten voorbeeld stelden, bleef het Thebaanse legioen trouw aan Christus. Zij waren vastbesloten hun strijdmakkers in de hemel te volgen, waar die getrouwen reeds de kroon der overwinning verworven hadden. In naam van alle overgebleven trouwe soldaten zond Mauritius en zijn medeaanvoerders de keizer een stoutmoedige geloofsbelijdenis.

„Wij zijn, o keizer, uwe soldaten, maar tevens dienaren van de ware God, wiens naam wij vrijmoedig belijden. U zijn wij de dienst der wapenen verschuldigd, doch aan Hem een onschuldige levenswandel; wij ontvangen van U soldij, doch van Hem hebben wij het leven ontvangen. Wij kunnen Uwe bevelen, wanneer wij tegen de zijnen strijden, niet gehoorzamen, noch onze God, onze Schepper en Heer, die ook de uwe is, verzaken, ofschoon gij Hem niet wilt erkennen. Zo lang men van ons niets vordert, wat ons jegens Hem schuldig maakt, zullen wij U gehoorzamen, zoals wij tot nu toe getoond hebben; weet echter, dat wij Hem meer dan U onderdanig moeten zijn. Wij bieden U onze arm tegen elke vijand, wie hij ook moge zijn, doch wij geloven niet, dat het ons geoorloofd is, die met het bloed van onschuldigen te bezoedelen. Deze aan uwe dienst

Bekers
Medailles
Kransen
Takken
Plaquettes
Statuettes
Vaantjes
Wimpels
Insignes

Enorme voorraad

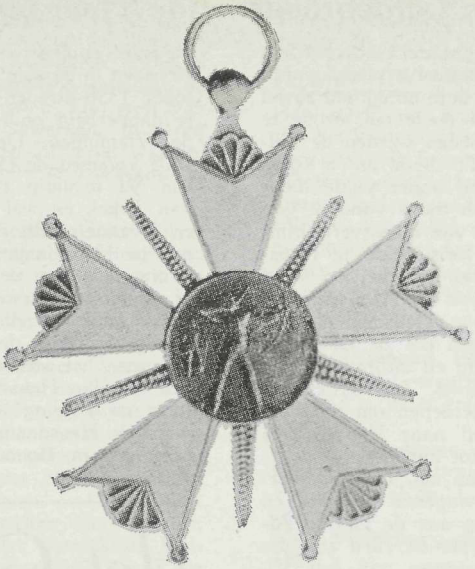

Gilde-
schilden
Konings-
kruizen

in echt zilver
en verzilverd
Eigen fabrikaat
Mooie gravure
In eigen ateliers

Ferdinand Klaassen

Prijzen voor elke sport — Juwelier

Ons 77e jaar Kerkstraat 35, 's Hertogenbosch, Tel. 04100-34716 Ons 77e jaar

gewijde armen kunnen zeer zeker de goddelozen en barbaren straffen, maar nooit gebezigd worden om deugdzame mensen, getrouwe onderdanen en burgers van het keizerrijk te vermoorden.

In een woord: zoudt gij op onze trouw kunnen rekenen, wanneer wij trouweloos werden aan God? Hem hebben wij trouw gezworen, voor dat wij het aan u deden, en gij moogt de tweede eed niet vertrouwen, wanneer wij de eerste verbreken. Gij gebiedt ons christenen op te zoeken om hen te straffen, en zie, wij zelf zijn christenen; gij hebt dus geen anderen te vervolgen. Gij zult ons bereid vinden om alles te doorstaan, wat gij jegens anderen besloten hebt. Wij erkennen één God, Schepper en oorsprong van alles; wij belijden zijn Zoon Jezus Christus. Wij zagen onze medemakkers voor onze ogen om hals brengen, zonder dat wij hen beklaagden; wij achten hun lot gelukkig en hebben ons over de eer verheugd, die hun is te beurt gevallen, met voor hun God te lijden. Niets is in staat om ons tot oproer aan te zetten; wij zijn en blijven onderdanig, doch binnen de palen van onze plicht; en ofschoon onze handen gewapend zijn, willen wij geen tegenstand bieden, wij zullen onschuldig sterven, liever dan misdadig leven. Zie daar, o vorst, onze stemming. Indien uwe bevelen tegen onze plicht strijden, dan dwingt gij ons tot ongehoorzaamheid jegens u; en wij zijn bereid deze onwil door vuur en staal, door alle straffen, die gij over ons zult uitspreken, te boeten. Wij belijden, dat wij christenen zijn en mogen geen christenen vervolgen."

Nog meer in woede ontstoken door deze geloofsbelijdenis in Jezus Christus spreekt Maximiaan het doodvonnis uit. De kloekmoedige martelaren leggen hun zwaard en schild af. Het slagveld was weldra met de lijken der heldhaftige soldaten overdekt.

Ook de andere soldaten van het Thebaanse legioen, welke elders gelegerd waren, werden op bevel van de keizer omgebracht.

Deze bloedige strijd viel voor op de 22ste september in het jaar 286 aan de Rhône, waar de Brug van Saint Mauricede naam draagt van de aanvoerder van vele martelaren. Later bouwde men op de plaats der marteling een prachtige kerk. In het dorp Schötz, gelegen in het zwitserse kanton Luzern, vond men in 1489 tweehonderd lichamen, waarschijnlijk van de H. Mauritius en gezellen. Zij lagen allen met het gezicht naar het oosten gekeerd en waren door onthoofding omgekomen. In vele landen wordt de H. Mauritius vereerd. Vele eeuwen was hij de patroon van het koninklijk huis van Savoye.

Het Goirlese scherpschuttersgilde koos deze kloekmoedige martelaar tot hun patroon. H. Mauritius, standvastig in het geloof, wees een voorspreker bij God voor de gildebroeders in een tijd, waarin het geloof de mens zal leiden tot zijn levensgeluk in de hemel en op aarde.

A. Jacobs.

Verplichting van Gildebroeders: de Heer bijstaan in de strijd

't Is genoegzaam bekend dat de Gildebroeders van St. Joris en St. Sebastiaan verplicht waren schutters te leveren. Zo hij deze nodig had zowel ter verdediging alsook om mede ten strijde te trekken. Bij zogenaamde beden werden de Gildebroeders opgeroepen. Te hooi en te gras vonden wij dat het een of ander Gilde diensten hadden verleend, doch thans vond ik van één Gilde een opsomming van dienstverrichtingen en wel van het St. Joris Gilde te Heusden. Hieruit blijkt dat vaak een beroep werd gedaan op de Gildebroeders. In 1184 trok Jan IV de veertiende heer van Heusden met de zijnen naar 's Hertogenbosch om de huizen te vernielen, die tot vergroting en uitbreiding van die stad werden aangebouwd. Zo werden die van Heusden in 1291 opgeroepen om op dinsdag na grote vastenavond naar Woercomme (Woudrichem) te treden tot hun heer of degene, die hij daartoe schikken zal. In 1398 werden van Heusden 80 gewapende mannen en 8 arbeiders opgeroepen om met de Hertog Albrecht ten strijde te trekken. In 1276 zijn die van Heusden onder aanvoering van Jan VI, zeventiende heer van Heusden, te Velde te Lommel in de Meijerij van 's Hertogenbosch. In 1284 streed Jan VII, zoon van Jan VI, met de zijnen bij Gulpen. In 1288 streden die van Heusden opnieuw onder aanvoering van Jan van Heusden in de slag van Woeringen. De 24e oktober 1356 streden die van Heusden met grote dapperheid onder Dirk van Merwede tegen de Vlamingen. De slag werd gewonnen. In 1405 kwamen de Heusdenaren hun Graaf Willem VI te hulp tijdens de oorlog tegen Jan van Arkel, en wel voor Gorinchem, Hagestein en Everstein. Bij de oorlog tegen de Vlamingen in 1395 namen de schutters van Heusden ijverig deel aan de inneming van de burchten of sloten te Merwede, Tiel, Vianen en Hagestein. In het zelfde jaar trokken zij onder hun graaf tegen de Vriezen op en veroverden zij mede het sterke Bolswerde. In 1481 trokken die van Heusden op onder de stadhouder Joost de Lalaing tegen Gouda. In 1575 stierven vele Heusdenaren de heldendood bij de inneming van Bommenede (Zeeland).

Jan van de Mortel.

Het Gilde-zilver

Door Jan Toorians (II)

De Keuringsvoorschriften

Daar niet alles goud (of zilver) was, wat er blonk is het duidelijk, dat het ambacht der goud- en zilversmeden wel allereerst voor zulk een toezicht in aanmerking kwam.

Eerst werd het toezicht uitsluitend door de plaatselijke overheid uitgeoefend, maar later gaat ook de landsregering hiervoor voorschriften opstellen. Zo zijn door een „placaet" van Philips de Schone van 2 februari 1502 regels gegeven voor het keuren van in edelmetaal uitgevoerde werken „om bedrog door slecht gehalte te voorkomen". Hierbij werd het gehalte voor zilver vastgesteld op 11 penningen en 8 greinen (12 penningen is fijn zilver; 24 greinen is 1 penning); het meesterteken werd verplicht gesteld en moest door het gilde worden goedgekeurd.

Aanvankelijk werd een door de plaatselijke keurmeesters in te slaan merk vereist, dat bestond uit een letter van het alfabet, waarbij na elk jaar de opvolgende letter werd gebruikt (de zgn. jaarletter), maar later werd daarbij als gehaltemerk een plaatselijk teken geëist, meestal het gekroonde stadswapen.

Na 1633 verscheen in Holland de provinciale gekroonde leeuw als bijzondere gehalteaanduiding voor zilver van grote keur (934 duizendsten). In Friesland en Zeeland ging men later hiervoor eveneens de provinciale wapens gebruiken.

Onderzoek en stempeling vonden plaats door keurmeesters, zijnde door de gilden gekozen vakgenoten onder leiding van de daartoe gekozen deken(s) van het gilde. Behoudens wijzigingen en aanvullingen werd dit placaet gehandhaafd tot de opheffing van de gilden in 1798 ten tijde van de Bataafse Republiek. De verplichting tot keuren bleef bestaan, maar er kwamen in 1800 nieuwe keurtekens van de Staatswaarborg.

Door de woelige tijden in die dagen is er in de praktijk niet veel van terecht gekomen en eerst ten tijde van Het Koninkrijk Holland onder Koning Lodewijk Napoleon ontstaat de eerste eigenlijke Waarborgwet: De wet van 11 Maart 1807 op het verwerken, invoeren en verkopen van Gouden en Zilveren werken. ken. Opaar werken werd toen afgeslagen:

1. Het **gehaltemerk**: voor zilver van 11 penningen 5 greinen: een konnigskroon in een vijfhoek; en voor zilver van 10 penningen: het cijfer 10 in een vierkant.

2. Het **merk van de Keurkamer**: Voor Den Bosch de wildeman met knots in Ovaal kontour, voor Breda een ovaal met geruit veld, Gorinchem waarin een spitse toren en voor Middelburg [redacted] idem met een gekanteelde toren.
3. De **jaarletter**: Tot en met 1808 een kleine schrijfletter a in een vierkant.
De afslag van het **meesterteken** bleef vereist. Door de opheffing van het Koninkrijk Holland en de inlijving bij Frankrijk werd de franse waarborgwet m.i.v. 1 Maart 1812 ook hier van kracht.
Bij het Besluit van de latere Koning Willem 1 van 26 December 1813 werd de Wet van 1807 weder van kracht, met de invoering van nieuwe keurtekens. Behoudens aanvullingen en wijzigingen bleef deze Wet geldig totdat in 1852 de „echte Nederlandse" Waarborgwet tot stand kwam, welke in 1962 laatstelijk is gewijzigd.
De gehalten voor zilver zijn in 1813 vastgesteld op:
1. Gehalte zilver is 934 1/16 duizendsten = 11 penningen en 5 greinen;
2. de gehalten zilver is 833 1/3 duizendsten = 10 penningen. Deze gehalten zijn bij de wet van 18 september 1852 nader bepaald op **934** duizendsten en **833 duizendsten en sedert 1** september 1953 op **925** duizendsten en **835** duizendsten. Gehaltemerkafslag

Het merk voor het 1ste gehalte zilver was: een klimmende leeuw naar rechts gekeerd met het cijfer 1 in de rechter benedenhoek. Omtrek van schild in empire-stijl.
Sinds **1 september 1953 is het cijfer de romeinse** I.

Het merk voor tweede gehalte zilver was: een lopende leeuw naar rechtsgekeerd, met tussen de poten het cijfer 2, omtrekt een langwerpigliggende zeshoek.

Sinds **1 september 1953** is het cijfer de romeinmeinse II.

Kantoormerkafslag

Het merk tot aanwijzing van het kantoor van Waarborg waar de keuring heeft plaatsgevonden (het kantooraanduidendteken) is een Minerva-kop, links gekeerd met de letter van het betreffende kantoor op de helm, omtrek is een cirkel.

Sinds **1 januari 1906** een ander model, waarbij o.m. de helm niet meer zo rond is, maar enigszins een driehoekig model heeft.
In het zuiden van ons land zijn de volgende kantoorletters gebruikt:
Voor Breda de I, van 1814 tot 1 januari 1875.
Voor Middelburg de L, van 1814 tot 1 januari 1889.
Voor Maastricht de N, van 18[redacted] tot 1 januari 1927.
Voor Roermond de O, van 18[redacted] tot 1 juli 1868.
Voor Roosendaal van 1889 tot 1 januari 1927 de Q.
Al deze kantoren zijn opgeheven.
Thans is er nog het kantoor van 's Hertogenbosch, dat sedert 1814 de letter K heeft.

Jaarletterafslag

Voor de jaarletter wordt iedere 25 jaar met een ander lettertype het alfabet gevolgd. Van elke serie laat men één letter vervallen.
De eerste van staatswege aangewezen letter was van 5 juni 1807 tot en met 1808 de kleine schrijfletter a, in 1809 de b, in 1810 de c en in 1811 en twee maanden van 1812 de d, steeds in een vierkant. Deze jaarletters vermelden dus het jaar van aanbieding van het produkt ter keuring. De eerstvolgende A kwam voor in 1835. Thans hebben (wel voor 1965) de f. Als we nu de reeks even zien, te beginnen in 1814 dan komen de E's als volgt voor:
In 1814 een E, schrijfletter, kapitaal, schijnstand.
In 1839 een E, rechtstaande kapitaal, breed.
In 1864 een e, gotische e, kleine letter, rechtstaand.
In 1889 een E, gotische E, kapitaal, rechtstaand.
In 1914 een E, rechtstaande E, kapitaal, smalle letter.
In 1939 een E, cursieve E, schaduwletter, kapitaal.
In 1964 een e, cursieve kleine letter e, schrijfletter.
In 1948 heeft de N een kroontje op de kontourcirkel, omdat dat het jaar was van H. M. Koningin Wilhelmina's 50-jarig regeringsjubileum. Een afwijking heeft ook de letter k in het jaar 1945; hier staat boven de k een klein kroontje boven het contour, zulks ter herdenking van de bevrijding van de duitse bezetter. Deze letter wordt gebruikt van medio 1945 tot einde 1946.
Enige jaarletter geven we hierbij: →
De bovenstaande drie **soorten merken** moeten **steeds** gezamenlijk **en wel zo dicht mogelijk**

1814 1839 1864 1889 1914 1939

bij elkaar worden afgeslagen. Dus populair gezegd van „LEEUW", „KOP" en „JAARLETTER" worden voorzien, resp. als aanduiding van het gehalte, het kantoor waar onderzoek en stempeling heeft plaatsgehad en het jaar waarin de keurmerking heeft plaatsgevonden. Voor kleine werken is steeds een afzonderlijk merk ingesteld geweest, n.l. een romeins zwaard in uitgesneden contour, dat alléén werd afgeslagen.
Jammer genoeg is hierdoor dus omtrent de ouderdom van de werken van dit teken voorzien niet veel te zeggen. Daar er na 1906, ~~1913~~ ~~tot 1 januari 1906, van 1 januari 1906-1 sept. 1953~~ een „slanker model" is gebruikt m.i.v. 1 september 1953 modellen waarin de aanduiding 835 en m.i.v. 1 oktober 1955 ook met de aanduiding 925, kan aan de hand hiervan slecht worden vastgesteld of het werk vóór 1906, tussen 1906 en 1953 of daarna is gekeurd. Misschien dat het meesterteken dan wat nadere preciciëring mogelijk maakt.

1813 – 1 jan. 1906 | 1/1-1906 – 1/9-1953

sedert 1/10-1955 | sedert 1/9-1953

925 | 835

Uit historisch oogpunt is het daarom juist voor gildezilver zo belangrijk, dat men hiervoor stempeling met de DRIE tekens verlangt. Sinds enkele jaren is het ook mogelijk deze DRIE tekens in sterk verkleinde vorm afgeslagen te krijgen.

(wordt vervolgd)

Nieuws uit de Kring

De Oirschotse Gilden

Gem. wisselschild voor gilde „ST. JORIS"

De vierde (en laatste) ronde van de schutterswedstrijd der Oirschotse gildebroeders om het gemeentelijk wisselschild had zondagmiddag plaats in de theetuin onder de schutsboom van Sancta Barbara. In het totale eindklassement bezet St. Joris met 72 ptn de eerste plaats, gevolgd door O. L. Vr. Broederschap 67 ptn., St. Sebastiaan 65 ptn. en Sancta Barbara 54 punten.
Het Stratense gilde St. Joris legde dit jaar dus beslag op het wisselschild dat vorig jaar door St. Sebastiaan werd veroverd.
Hoogste schutter was Th. de Bresser van St. Joris, terwijl het „zilveren speldje" gewonnen werd door H. Louwers van St. Sebastiaan.

Er was zondag ook nog een wedstrijd om personele prijzen. Hiervan was de uitslag als volgt 1 A. Aarts, 2 Th. Raaijmakers, 3 H. v. Nunen, 4 J. Aarts, 5 Jos Verhouden, 6 H. Smits, 7. H. Bullens, 8 J. Smetsers, 9 H. v. Oirschot en 10 H. Louwers.

Jan van Hoof werd nieuwe koning van St. Joris-Gilde

Eeuwenoude traditie herleefde weer

Na amper een uur koningschieten heeft het uit de veertiende eeuw stammende, Tilburgse gilde „St. Joris" maandagmiddag in Jan van Hoof (55) van de Nieuwe Goirleseweg zijn nieuwe koning mogen begroeten. Het schieten met de voetboog op de, op een 28 meter hoge schutsboom geplaatste koningsduif is een eeuwenoud folkloristisch festijn, dat slechts om de drie jaar terugkeert.
Dat het hier een zeldzaam gebeuren betreft vloeit voort uit de omstandigheid dat Nederland nog slechts twee gilden kent, die op deze wijze het koningschieten in ere houden, namelijk de „St. Joris"-gilden van Tilburg en Noordwijk. Ook maandag was dit aloude feest weer met veel ceremonieel en traditie omgeven.

Vroeg in de middag liet de gildestoet voor Tilburg een traditie in Bourgondische pracht herleven. De standaard trots voorop, met slaande trom en zwaaiend vendel trok de stoet van het gildehuis — 't café Horrevorts-Kolen aan de Broekhovenseweg — via de Piusstraat, de Heuvel, de St. Josephstraat en de Oisterwijksebaan naar het weiland van mevrouw M. van Rijswijk-Timmermans langs de Moerenburgseweg, waar de schutsboom stond opgesteld.
Het „St. Joris"-gilde werd op zijn uittocht, overeenkomstig het oude gebruik, vergezeld door gilde „St. Dionysius". In de stoet werd het zilver gedragen door (oud-)koning Sjef Segers.
En zo houden de gilden een zeer oude traditie levendig. De gildebroeders zijn de dragers van een oud cultuurgoed en ze doen het uit eerbied voor hun voorouders, die in vroeger eeuwen de verdedigers waren van kerk en staat, en een voorbeeld waren van onkreukbare trouw aan het kerkelijk en wereldrijk gezag.
Bij aankomst trok het gilde driemaal rond de schutsboom, om aldus de „boze geesten" die het schieten mogelijk nadelig zouden kunnen beïnvloeden, te verdrijven. Niemand mocht zijn voetboog op de koningsvogel richten alvorens deze was „gevrijd".

Dit zogenaamde „vrijmaken" van de boom geschiedt door het lossen van drie schoten door de hoogste wereldlijke en kerkelijke autoriteiten van de stad.
Namens burgemeester mr. C. Becht, die om dringende redenen verhinderd was, werden de schoten gelost door het raadslid de heer P. van Ierlant, die duidelijk blijk gaf al vaker een boog op de schouder te hebben gehad. Ook de pogingen van deken F. L. van Oort om de koningsduif tenminste te raken, waren niet onverdienstelijk.

Het vrijmaken werd gecompleteerd door schoten van de heer J. Vermelis en Sjef Segers, respectievelijk hoofdman en (oud-) koning van het gilde.
Hierna spanden dertien schutters hun voetbogen en posteerden zich onder aan de schutsboom om elkaar sportief strijd te leveren. Zoals bovenvermeld was gildebroeder Jan van Hoof de man, die de laatste voltreffers plaatste en Koning werd.

Ontvangst op Paleis Raadhuis

Om half zes trok „de guld" weer de stad in om ten huize van deken Van Oort de erewijn te gaan drinken. Daarna werd het gezelschap op het paleis-raadhuis ontvangen.
Mr. C. Becht zei in zijn toespraak, dat het hem verheugde, dat men bezig was om het derde Tilburgse gilde van „St. Sebastiaan" — dat dreigde uit te sterven — weer nieuw leven in te blazen. Mogelijk kan dit gilde op 20 januari van het volgend jaar worden heropgericht, zodat het koningschieten voor Tilburg dan weer een jaarlijkse aangelegenheid wordt.
Elk van de drie gilden houdt namelijk om de drie jaar het koningschieten, „St. Joris" met de voetboog (bij andere gelegenheden ook wel met de kruisboog), „St. Dionysius" met het geweer en „St. Sebastiaan" met de handboog. Nadat de nieuwe koning aan de burgervader was voorgesteld werd ook hier de ere-wijn gedronken. De feestelijkheden werden daarna voortgezet in het gildehuis.

St. Mauritius, Goirle

Patroonfeest gilde ST. MAURITIUS Goirle

Op maandag 27 september 1965 vierde het Gilde St. Mauritius haar jaarlijks patroonfeest. 's Morgens om plm. 8 uur trok men vanaf het Gildehuis naar de kerk waar een solemnele H. Mis werd opgedragen. Na de H. Mis stond de Z. E. Heer Pastoor van Hexpoor en koning voor de Kerk om drie maal over het hoofd te vendelen, daarna trok men naar het raadhuis waar de Burgemeester G. L. Elsen en de koning drie maal over het hoofd werd gevendeld. Hierna werd in optocht naar het Gildehuis getrokken, waar een koffietafel wachtte. Aan de koffietafel zat onze erelid Emile Peijnenborg. Na de koffietafel reikte de Hoofdman uit de jaarlijkse wisselbeker aan de winnaar Chr. de Beer tevens werd aan hem uitgereikt het insigne kampioen 1965. Om plm. 11 uur werd er een prijsverschieting gegeven; elke Gildebroeder kwam in het bezit van een prijs.

Om 19.30 uur kwamen de Gildebroeders met hunne dames bijeen. De Hoofdman opende deze avond met een welkomstwoord, bijzonder een woord van welkom aan onze Ere Hoofdman en Erelid Emile Peijnenborg, wegens ziekte kon de Beschermvrouwe niet aanwezig zijn. Wij wensen haar een spoedige beterschap toe. De avond werd ingezet met een heerlijke koffietafel, daarna traden op twee artisten met muziek en dans. Tegen 1 uur werd door de

ST. SEBASTIAAN - HOOGELOON

Op 6 mei 1965 werd in de parochiekerk van de H. Pancratius te Hoogeloon het huwelijk ingezegend van de Koning van St. Sebastiaan de heer M. Martin met mej. C. Lemmens. Onze hartelijke gelukwensen!!

Hoofdman dank gebracht aan allen die het patroonfeest hebben meegevierd. Speciaal een woord van dank aan de feestcomité die deze dag zo goed heeft verzorgd, tevens een woord van dank aan hospita en hospes voor de goede verzorging.

Boom sluiten.

Op zondag 3 september l.l. kwamen de gildebroeders bijeen om hun boom te sluiten. Daar het weer goed had meegewerkt, was het zeer gezellig en de vogels kregen rake klappen. De prijswinnaars waren:

1e prijs J. Verhoeven; 2e prijs Jos v. Broekhoven; 3e prijs C. v. Broekhoven. Troostprijzen werden gewonnen door P. Santegoets, C. v. d. Bergen, Jos Verhagen.

De Hoofdman M. A. P. Adriaansen

Middelbeers

Traditiegetrouw hielden de gilden uit deze gemeente zondag hun jaarlijks verbroederingsschietfestijn aan de schutsboom op de St. Sebastiaanshoek te Westelbeers. De deelnemende gilden waren St. Joris uit Middelbeers, St. Sebastiaan uit Westelbeers en St. Joris uit Oostelbeers. Het zilveren wisselschild, geschonken door P. v. d. Heijden, werd gewonnen door St. Sebastiaan met 274 pnt. 2e werd St. Joris Middelbeers met 268 pnt. en 3e St. Joris Oostelbeers met 215 pnt. Kampioen werd A. Smolders, Westelbeers met 23 pnt. 2e L. Baeten Westelbeers met 22 pnt. en 3e G. Nouwens Middelbeers met 21 pnt.

Vrouwelijke Dekens

Voor zover ons bekend, kent alleen het gilde St. Barbara te Vught, vrouwelijke dekens, die echter bij het huwelijk hun status verliezen. Er mogen er zelfs vier zijn. Maar het aantal was twee, en nu Bep van der Staak getrouwd is, nog één: Mej. van der Steen. Hoe lang zal zij het houden? Alle succes met allebei!

Koningschieten Gilde St. Sebastiaan te Hilvarenbeek

Op kermismaandag 14 juni 1965 werd er een nieuwe koning geschoten. Van links naar rechts op bovenstaande foto: de heren A. v. Roermund, hoofdman van het Gilde St. Joris, de Koning van St. Joris P. Verhagen die de nieuwe Koning van SintSebastiaan L. Tooten het zilver aanreikt. Met pijl en boog bij de schutsboom Dhr. J. A. Abrahams, bestuurslid van Onze Kring.

OOK VOOR UW GILDEH

Tilburg Piusplein 3 en Veldhovenring 120

DEKENIN GETROUWD

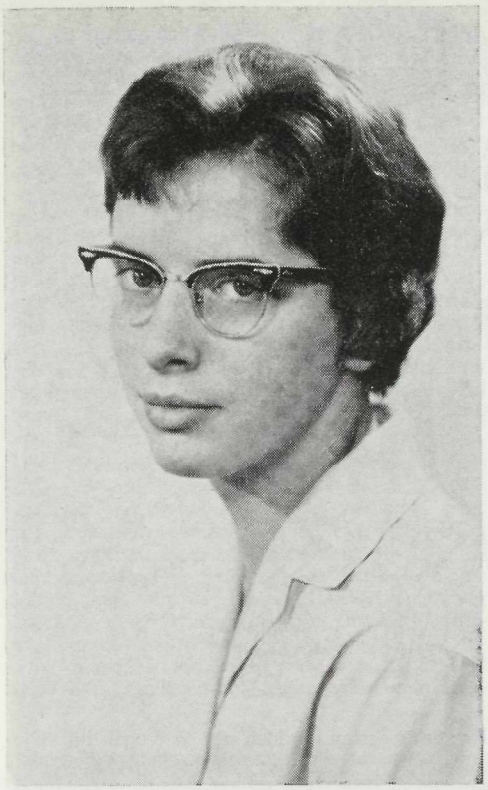

Mej. E. C. A. M. van der Staak, dochter van Hopman A. van der Staak, van het Gilde St. Barbara te Vught, trad in het huwelijk met de Heer G. A. L. Lauret.
De meest hartelijke gelukwensen van de redactie van de „Gildetrom" vergezellen het jonge paar.

Vragenbus

Antwoord aan de Heer Th. van de Loo, Oirschot inzake zijn vraag over de folklorist D. J. van der Ven.

Dirk Jan van der Ven Folklorist.

Geboren te Amsterdam 1 april 1891, zoon van Paul van der Ven en Thalia Beckering.
Eindexamen HBS 5 j. cursus te Arnhem.
1909-1919 publicist inzake natuur-historie, landschapsbeschrijving e.d.
1912-1921 Folkloristische studiereizen o.a. in Scandinavië.
1919 Algemeen leider van het Vaderlandsch Historisch Volksfeest.
Daarna heeft hij met Julius Rontgen films vervaardigd inzake folklore: 1921 Lentefilm; 1923 Zomerfilm; 1926 Oogstfilm; 1928 Zuiderzeefilm; 1936 Levende folklore in Asselt aan de Maas.
Groot aantal werken geschreven o.a.: Gelderland; Het wondere leven der paddestoelen; De torens zingen; Bloemen; Ken ons land en heb het lief; Kindervreugd en volksvermaak; Onze Ned. Jeugd in nationale dracht; Van vrijen en trouwen op het boerenland; Heemschut volkskunst en de drooglegging van de Zuiderzee; De gilde viert, de gilde juicht; De stervende folklore der Zuiderzee.
Libellenserie betrekking hebbende op de Nederlandsche Folklore, waarvan meer dan 10 deeltjes verschenen zijn.
Van der Ven wijdde zich geheel en al aan de studie en de popularisatie van de Volkskunde in Nederland. Hij is voorzitter van de Sectie Folklore van het Ned. Nationaal Bureau voor anthropologie.
Op zijn initiatief werd in 1934 een interacademisch comité opgericht inzake de samenstelling van een atlas voor de Ned. Volkskunde.
Ook tracht van der Ven naast de oude volksvermaken ook de kindervermaken tot nieuw leven te brengen. Hij wordt daarbij krachtig gesteund door zijn vrouw.
Hij woonde in 1950 op „De Meihof" te Lunteren.

(Deze gegevens zijn ontleend uit „Persoonlijkheden in het Koninkrijk der Nederland in woord en beeld". Uitgave van Holkema en Warendorf NV te Amsterdam — 1938).

Toekomstige Gildezusters

De Gildefeesten te BERLICUM

Ik ben zondag naar Berlicum geweest. Er was een gildefeest. Mijn vader vroeg: waar gaan we staan, o ja, hier. En wat hadden wij een plezier. Want vooral met die grappige grote nar. Hij had jammer genoeg geen kar. Maar kijk, daar liep hij heel parmant met een borstel in de hand. Iedereen kreeg twee wafels. En op het terrein kon je zitten aan tafels. Toen kwamen de Duitsers aan de beurt. En ze werden goed gekeurd. Na de goede afloop gingen wij naar huis. En waren om half 6 thuis.
Marie-Sophie Gommers, 11 jr. Veghel.

Het was gildefeest in NUENEN

Zondag, 16 mei, was er een gildefeest in Nuenen.
Uit alle omstreken waren vier en veertig gilden gekomen! Er waren hele mooie gilden bij; vooral dat uit Overloon.
Er was een gilde uit Geldrop, Mierlo en drie uit Eindhoven.
Eerst was er een optocht door Nuenen. Je kon alle gilden heel goed zien, want ze liepen stuk voor stuk met een nummer.
Ze hadden prachtige kleren aan!
Daarna volgde het kruisboogschieten. Iedere

EHO . . .
Ph. Hoendervangers

gildebroeder kreeg een kruisboog. Op palen waren 'n soort vogels bevestigd. Die moesten de gildebroeders er af schieten. Toen gingen ze vendelzwaaien. Dat was heel erg mooi! Ze deden vele kunstjes terwijl ze toch steeds bleven doordraaien.

In het Apollo-theater kon je kleden bezichtigen, van de gildebroeders.
Die zaten vol medailles.

En de meesten hadden er 'n vogel bij. Die was nog al zwaar.
Er waren hele oude bij en de nieuwste waren ook mooi. Omdat niet alle kinderen dat moois hebben gezien, stuur ik hierbij ook een tekening! Het is een prachtige zondagmiddag geweest!!

Bernadette v. d. Heuvel, Boordseweg 35, Nuenen, (N. Br.)

Nieuws uit Kring Peelland

De Heer M. van Santvoord, van het St. Catharina Gilde uit Helmond is bezig, om met behulp van Bandrecorder en vele kleurendias een reportage te maken over het Brabantse Gildewezen, met zijn vele gebruiken en tradities.

Dat het Gildewezen in de belangstelling staat van de hedendaagse Jeugd bewezen wel de scripties welke werden gemaakt door leerlingen aan de kweekscholen te den Bosch.
Zowel Mej. Annette Niessen uit Helmond alswel de Heer L. A. van de Laar uit Gemert, hadden de Gilden als onderwerp gekozen voor hun Culturele studie. Zij beiden hadden grote belangstelling gehad bij de bespreking van het gekozen onderwerp.

Dat wegkapelletjes het nog altijd „goed doen" in het Brabants landschap bewijzen wel de twee Gilde-kapellen in Peelland. Staat het St. Antonius abt kapelletje erg verscholen in de akkers bij de schutsboom, het O. L. Vrouwe Kapel der Lieropse Gilden, langs de Lieropsedijk, bij de schutsboom, trekt dagelijks vele bezoekers.

De Kringvoorzitter A. Niessen en de Penningmeester P. Adriaans zijn na een verblijf van enkele weken in het ziekenhuis, gezond en wel thuis gekomen.

De Vice Voorzitter M. Hurkmans werd 30 Aug. 65 jaar.

De Ere leden van onze kring: J. Vereijken Beek en Donk, geniet nog een goede gezondheid al is hij ook evenals M. Reijntjes uit Asten moeilijk ter been. C. van Schaik uit Beek en Donk en Jan Wich uit Aarle Rixtel slaan nog geen enkele Gildefeest over.

Gemerts Belang

Veel goeds werd door geruzie afgeremd

Rector Sicking uit Tilburg, Jarenlang Kapelaan te Gemert beschrijft in een artikel in het Helmonds weekblad „Traverse van 20 Mei l.l.

de plaatselijke toestand van omstreeks 1918. Wij wilden hieruit gaarne enkele citaten nemen aangaande de plaatselijke Gilden, zoals deze een kleine vijftig jaren geleden daar bestonden. Nu zijn de „gruun" en de „rooi" schut van Gemert beide lid van Kring Peelland, gaat men gezamenlijk naar de schutsboom om den Koning te schieten. Schiet de „gruun" koning, dan houdt de „rooi" een schietwedstrijd om prijzen, het jaar daarop andersom. In het „gruun" gildehuis hangen rood brabantsbonte gordijnen en vieren de gilden samen hun kermis.

Hoe was het toen.

In die tijd waren er twee tegenstrijdige partijen, die door hun twisten de vooruitgang van Gemert zeer benadeelden en oorzaak waren dat vele bedrijven de plaats verlieten en de haven die daar gepland was naar Veghel werd verlegd. We laten hier rector Sicking aan het woord.

„Och wanneer het ergens niet goed gaat ontstaat er ongenoegen en komt men lichtelijk tot ruzie en twist. Als sterk inwerkend punt zou ik willen noemen de oude veten tussen de twee schutten. In de geschiedenis is dit duidelijk aan te wijzen. Ik denk aan het feit, dat bij de inhuldiging van de laatste Landscommandeur speciale maatregelen getroffen moesten worden om de rivaliteit tussen de schutten te ontzien. Toen ik kapelaan was, was nog altijd goed aan te wijzen tot welke schut een familie behoorde. Ge zaagt het zo gauw ge in huis kwaamt. Bij een lid van de „Rooi" Schut waren de bedgordijnen rood — bij een lid van de „gruun" schut groen. Het was te zien aan de kleur van de bluumkes op de poffer van de boerin, vaak zelfs aan de kleur van haar costuum, vooral op de vierdagen. Zelfs bij de doop was het te zien. Onder de tule van het kleed dat op de dopeling lag zaagt ge een rode of groene ondergrond.

Ik meen zelfs, dat huwelijken vaak onwillekeurig rekening hielden met het behooren tot de Gruun of Rooi schut. Zal dat op de twisten hebben in gewerkt? Mag ik in dezen een veronderstelling wagen? De familie van Pater van den Elsen, de Boerenapostel, hoorden bij de Rooi Schut. Welnu, toen Pater van den Elsen overal de Boerenbonden oprichtte, begon in zijn geboorteplaats Gemert, de zogenaamde Clubs, een afdeling van de maatschappij van Landbouw (Neutraal). In die tijd ontstond toen ook „Gemerts Belang, waardoor Gemert werkelijk in twee partijen werd gesplitst. Rector Sicking besluit zijn stukje „Toch stel ik er prijs op nog mede te delen dat de twistenden vrome mensen bleven".

Zoals ik reeds boven mededeelde is het in de Gilden anders, maar ook in de Gemeente waait de frisse wind van samenwerking.

A. Niessen.

De in mei overleden Deken van het Colveniersgilde Martinus van Thiel, en de Deken-voorzitter Willem van Asten in gesprek met de Kringvoorzitter Alphons Niessen, waarbij de plannen over het Landjuweel Helmond 1961 werden besproken. (Foto Sebesteny)

Peellandse Revue

Nauwelijks is het nieuwe jaar ingezet of in verschillende dorpen treden de Gilden reeds naar buiten, zij het meestal voor een korte rondgang door het dorp en naar de kerk, als inzet van de viering van St. Antoniusdag. Op Aschwoensdag laten de Gildebroeders van het St. Catharinagilde uit Helmond een brood bezorgen aan de armen der stad, hierdoor de uit 1400 daterende traditie voortzettend een spijnde te houden voor de huisarmen.

Op 10 Mei waren de Kring Voorzitter en Secretaris de Heren Niessen en Giesbers naar Nuenen gegaan, „Om uit goede nabuurschap" aan het nieuwe Eindhovensche Gilde St. Achilleus, dat in Nuenen een Gildedag organiseerde hun felicitaties aan te bieden, vergezeld van een Zilveren herdenkingsschild voor de Hoofdman. Dat kon wel door gaan, maar de gildedag moest wegens slecht weer worden afgelast.

Een zware slag trof het Colveniersgilde uit Helmond toen zij op 5 Mei het overlijden vernamen van hun Gilde Broeder Martinus van Thiel, Deken van het Gilde. De heer van Thiel was mede de stuwende kracht in zijn eigen Gilde maar bovendien een grote medewerker in de organisatie van het Landjuweel Helmond 1961. Op 11 Mei waren dan ook alle Gildebroeders van het Colveniersgilde en een Deputatie van het Kringbestuur en het St. Catharina Gilde aanwezig om deze, zo geziene Gildebroeder de laatste eer te bewijzen.

16 Mei. Het St. Catharina Gilde uit Helmond schoot om zijn nieuwe Koning of Keizer? Het werd een Koning, Sjef van Lierop, wist Koning H. van Hassel zijn Koningschap te ontnemen, waardoor voor ons Gilde het Keizerschap verloren ging. Op deze dag nam het Gilde tevens afscheid van Burgemeester Dr. Sweens en bood hem een presse-papier aan met St. Catharinarad. Het was slechts een afscheid, als Burger van Helmond, want als Ere-Deken blijft Dr. Sweens lid van het Gilde.

Op 22 en 23 Mei werd de Kringdag gehouden in Aarle Rixtel.

Het Stiphoutsche Gilde, waarvoor al veel „jong" gildebloed warm blijft kloppen, schoot om zijn nieuwe koning en het was dan ook de jeugdige Jan van Hoof, die het gelukkige schot kon lossen. Daags daarna werd hij in open landauer van zijn woonhuis aan de Weverstraat opgehaald om met zijn Koningin een triomphtocht door het dorp te maken. Op Sacramentsdag stond dit Gilde weer gereed om een Schutse te vormen toen het Allerheiligste naar de Oude toren gedragen werd, de plaats, waar voor vele eeuwen de wonderbare redding plaats had van de H. Hostie uit de brandende kerk. Ook op andere plaatsen waren de Gilden aanwezig bij de processie. Het St. Hubertus Gilde in Liessel kreeg een nieuw Gilde-uniform, waarbij het Jagerscostuum als richtlijn diende. Door de regenbuien trok het Gilde naar de kerk om het uniform na de H. Mis te laten inzegenen en dan de Vendelgroet te brengen aan de bevolking. Bij de officiele receptie, die hierop volgde, kon de Kringvoorzitter A. Niessen, namens het Gilde mededeling doen, dat Graadje Welten benoemd was als Ere Lid van Het Gilde St. Hubertus.

In Helmond is niet gauw iets te doen, maar als er dan ook eens op de grote trom geslagen wordt dan is het ook goed.

Zaterdag 19 Juni was het een gaan en komen van Muziekcorpsen fanfares, zangkoren en drumbands, welke met veel tamtam optrokken naar de nieuwe Amstelbrouwerij aan de Churchillaan en zonder chauvinistisch te willen zijn kunnen wij wel zeggen dat het kleurrijkste het grootste en mooiste optreden hier wel was de tiental Gilden uit Kring Peelland, welke de Gilden uit de stad hadden uitgenodigd deze openingsdag met hun aanwezigheid op te luisteren. Reeds 's morgens had de Hoogeerwaarde Heer Deken W. van Haaren, het gebouw ingezegend en in zijn sprankelend woordje o.m. gezegd „De kerk kent dit produkt reeds eeuwen lang, op vele abdijen in de wereld wordt het bier gebrouwen en het is een goede drank. 's Middags toen het Gilde de eer had om als eerste aan te treden om Zijne Excellentie Minister Biesheuvel, de Commissaris der Koningin, de Amstel Directie en vele honderden genodigden te begroeten en hen de aloude vendelgroet te brengen, sprak de Kringvoorzitter Alphons Niessen hen dan ook toe „Er is mij de vraag gesteld, of die vendelgroet het bier of den brouwer gold? Deze vraag kan ik beantwoorden met te zeggen, aan beiden, want Uwe Excellenties zijn naar Helmond gekomen om dit modern bedrijf in werking te stellen en wij zijn gekomen om

Vendelgroet aan Pastoor Kemenade de Koning van het St. Hubertusgilde en Kringbestuur, na de inzegening van de nieuwe uniformen te Liessel.(Fotopersbureau Pierre Meulenhof, Helmond)

U hiermede te danken, de directies maar vooral ook de initiatiefnemer, de oud-Burgemeester en Ere Deken van het St. Catharina Gilde Dr. Sweens, die hiertoe de grote stoot gaf. De Amstel verschaft aan honderden in Helmond een nieuw bestaan en aan duizenden een levensvreugde zolang zij nog weten dat zij het gedronken hebben" Hierna vond een ontvangst en receptie plaats zoals wij die nog niet gekend hebben. In het Gildehuis St. Lambert werd tot slot op deze kleine Kringdag nog enkele mededelingen gedaan door de voorzitter.

In Deurne overleed de Heer Henk Kuijten, Gildebroeder van het St. Antonius Gilde en vele jaren Vendelleider van Kring Peelland. Met Gildeeer werd Broeder Kuijten ten grave gedragen, waarbij het Kringbestuur en de Vendelcommissie acte de presence gaven.

Het Deurnese St. Joris Gilde, heeft na een lange kamp een nieuwe koning gekregen in de Gildebroeder J. van Rooy. Uit Kring Peelland namen verschillende Gilden deel aan het Landjuweel te Gennep.

Op 6 Juli werd het kleine receptiezaaltje van het Eindhovense Stadhuis door de Gildebroeders stormenderhand genomen, toen deputaties van Kempische Gilden, Kringbesturen en bijna voltallig Federatiebestuur hun felicitaties wilden gaan uitspreken aan de Gildebroeder Jos Schroeders. Of het Stadhuis van Eindhoven is inderdaad te klein, of in Eindhoven weten ze niet, welk een plaats hun gemeente-ambtenaar inneemt in de harten der Gildebroeders.

In Gemert schoot de Heer J. van den Broek, gemeente secretaris zich tot koning van het St. Joris Gilde en zette daarbij de familietraditie voort want ook zijn vader was eens koning van de Rooi Schut.

Het St. Margaretha Gilde Aarle Rixtel, was verplicht dit jaar een nieuwe Koning te schieten, want de Koning W. van de Ven vestigde zich dit jaar in Canada. Dat edelsmid nog iets anders is als Koningschutter, ondervond Karel de Jong. Hij schoot wel de vogel naar beneden, maar enkele houtsplinters waren hem fataal. Het was Hans van Brug die het karweitje even opknapte, en zo de fel begeerde Koningstitel verwierf.

Het St. Joris Gilde te Deurne, bekend om zijn vele activiteiten, trok met zijn Gilde naar Osterode in het Hartzgebergte, om daar een driedaags bezoek te brengen aan de Folkloristische feesten, welke daar op internationaal gebied georganiseerd werden. Hoofdman A. Engelen had ook hier weer (Op 30 Mei had hij in Schaik de Gilden gepresenteerd aan de Gidsenleidsters) de leiding en zij oogsten veel succes. In Mierlo Hout lukte het J. v. d. Putten om het Koningschap van het St. Anthonius Gilde te behouden, wat ook Fr. Verhagen van het O. L. Vrouwe Gilde in Lierop wist te bereiken. Hier staat de komende jaren ook het Keizerschap op het spel.

Zeer bijzondere Gilde-eer

In Taxandria van 1895, las ik een verhaal over het Koninklijk bezoek van Z. M. Lodewijk Napoleon in April 1809, aan Boxmeer en wel in het bijzonder aan de Kasteelheer Jonkheer Leopold Frans van Sasse van Ysselt, Lid van het Wetgevend Lichaam en Jachtofficier, die zeer hoog in aanzien van Z. M. stond.

Vrijdag 14 April bezocht de Koning Boxmeer en werd verwelkomd door een erewacht van inwoners uit Boxmeer welke de Koets van

de Koning vooraf ging. Of hierbij de Gilden waren, werd niet vermeld.
De Koning logeerde op het kasteel en bij zijn afscheid gaf hij enkele cadeaux aan de Familie en beloofde Peter te worden van het te verwachten kind van de Gastvrouwe.
Op 20 Juni 1809 werd het kind geboren.
In een der Registers werd de doopplechtigheid beschreven, van waaruit wij overnemen: Op heden de 27ste der Herfstmaand September 1809 is de Hoogedel Gestr Heer Mr. Paulus Emanuel Antonius de La Court, Ridder der Koninklijke Order der Unie, Staatsraad van zijn Majesteit den Koning van Holland en Landdrost in het Departement van Brabant, als door zijne Majesteit den Koning benoemd om Hoogstdenzelven als Peter, over den jonggeboren zoon van den Hoogwelgeboren Heere Leopold Fr. J. J. J. van Sasse van IJsselt en Vrouwe Henrica J. T. A. Hacfort tot Oosterholt.

Het kind ontving Konings naam Ludovicus genaamd Louis.

Dan staat vermeld:

„De wijze, waarop hij als vertegenwoordiger van den Koning in de kerk zoude ontvangen worden was van te voren vastgesteld. Hij en de baker met het kind gingen in de kerk over de vaandels der gilden, die als vloerkleeden voor hem uitgespreid lagen."

Overgenomen door A. M. G. Niessen.

Nieuws uit Kring Maasland

In ons vorig nummer, dat wij als introductie aan alle secretariaten van Kring Maasland hebben toegezonden, hebben wij enige gildeberichten opgenomen. Wij willen het voor dit nummer weer doen en maken gebruik van de ons ter beschikking staande middelen. Mochten er in de toekomst meer bijzonderheden van gilden bekend zijn, dan vragen wij de secretarissen deze ons onverwijld mede te delen, daar dan weer 'n overzicht in „De Gildetrom" kan worden gemaakt.

UDENHOUT: **St. Antonius en Sebastiaan.** Op 5 april Vergadering in Boslust. Hoofdman Schoonus installeerde M. van Drunen, als nieuw lid en vendelier. Deelname gildefeest te Nuenen (st. Achilles) en Berlicum St. Joris.
Het oude reglement is met enige aanpassing weer in ere hersteld.

De oud-papieractie o.l.v. J. Hogendoorn, voor de uniformering is buitengewoon geslaagd.
Te Bavel op 2 juni deelgenomen aan fed. schietfeest. Het viertal A. Weijtmans, Jos v. d. Ven, Karel Schoonus en Jacq Schoonus zag kans om als enig viertal uit de vrije hand 12 punten te halen; prijs „Het beste fed. Viertal" van de kampioenswedstrijd.

Te Berlicum, kringdag maasland, behaalde de jonge groep van 6 personen de eerste prijs met vendelen, Tamboer Ras 1ste prijs.

Te St. Agatha weer 1ste Korpsprijs en A. W. Weijtmans Lzn 1ste en A. Weijtmans Pzn 2de pr. personeel opgelegd.

Het grote sukses voor Jeugdvendelen vermelden we apart.

BERKEL **St. Hubertus** opende op feestelijke wijze haar nieuw schietterrein door loco-burgem. Vughts. Hierbij was de bevriende schutterij „Prins Hendrik" uit Amersfoort. De loco loste het eerste schot en... het was raak ook. Hierbij was een vendeldemonstratie. De heer van Elst van „Pr. Hendrik", bood een beker aan plus een medaille. De 87 jarige Hoofdman van St. Hubertus, Dhr. C. Mutsaerds, bood onder de koffietafel een zilveren schild als herinnering aan de gasten aan. Een tegenbezoek is in het vooruitzicht (60-jarig bestaan) Bij het schieten was 1 J. Pijnenburg, 2 Sj. Scheffers en 3 H. Schapendonk. De medaille was voor het 10-tal van Hubertus met 28 tegen 25 punten. R. v. d. Bruggen won uit de vrije hand.

Te Berlicum, Kringdag 1ste pt. Best gaand gedeeltel. gecostumeerd. Zeer goede prestaties vendeliers A. Adams en R. v. Beurden. De laatste ging naar Klas A.
Met kermis onderlinge schietwedstrijden. Beker korps geweer voor M. Wolfs; beker vrije hand geweer voor Sj. Scheffers; 1ste personeel F. Schapendonk.
Ook op 12 september hadden zij een onderl. verschieting; 1 was A. van Spaandonk, opgelegd; 1 vrije hand idem.

HAAREN **St. Antonius en Sebastiaan.** Hoofdman L. v. d. Heijden was 40 jaar getrouwd.

GULF motoroliën en doorsmeervetten

volgens officiele smeerschema's voor alle merken tractoren en landbouwmachines

N.V. Oliehandel v.h. van Vollenhoven & Smulders

Hem werd een vendelgroet gebracht op 12 mei. Door het Bestuur werd hij gefeliciteerd en heel veel dank gebracht voor het vele werk dat hij voor het gilde heeft verricht. Hij is 55 jaar lid. Alsnog ook onze gelukwensen. 7 augustus schietwedstrijden tussen dit gilde en St. Sebastiaan te Oisterwijk met de handboog. Oisterwijk won het zilveren schild met een voorsprong van 12 punten. 1 was J. Scholtse, 2 A. v. d. Wiel, 3 G. Massuger en 4 A. Schilders. De heer Spoormakers, Hoofdman, overhandigde het schild.

Op 29 aug. eveneens onderlinge wedstrijden. De wisselbeker ging naar M. v. d. Wiel; 2. werd H. v. d. Wiel Lzn en 3 was H. v. Hal. 22 juni Koningschieten op kermismaandag; om 5 uur werden de koningen en hoofdlieden door alle leden van de drie plaatselijke gilden gewekt. Daarna H. Mis in St. Lambertus. Met Fanfare naar schutsboom. Hierbij waren Pastoor Verrijt en Wethouder Bressers. Zij losten elk de drie eerste schoten C. v. d. Wiel Lzn onttroonde de oude koning A. v. d. Wiel. Zijn verloofde Mej. C. v. Haaren werd afgehaald om zich bij Zijne Majesteit te voegen. De oude koning werd Hoofdman en de oude Hoofdman, L. v. d. Heijden werd Staande Deken.

LOONOPZAND **St. Ambrosius, St. Hubertus en St. Chrispijn** haalden gezamenlijk hun nieuwe pastoor in. Twee vendeliers brachten Pastoor Simons en Burgemeester van Erp een vendelgroet en hernieuwden de eed van trouw, door de vendels over hun hoofden te zwaaien. Deze vendeliers begeleidden de pastoor naar het hoofdaltaar en namen daarlangs plaats tijdens de installatie.

St. Ambrosius. Op de kringdag te Berlicum 7 juni, ontving vendelleider Jan Toorians van Otto Kempin uit Dusseldorf de medaille van de Duitse Federatie van Schutzenbruderschaften, waarop de Bundesstandart met „Um Glaube Sitte Heimat".

Dit gilde verloor dit jaar gildebroeders A. de Bresser (40 j. lid) K. van Iersel uit Waalwijk (19) en Chris Vermeer (37).

St. Hubertus heeft zeer veel pracht resultaten verdiend met zijn schutters. Te veel om op te noemen. Het laatste concours te Udenhout, door St. Joris georganiseerd, was een enorm succes. De wisselbeker vrije hand kwam voor definitief in haar bezit. Koning Vrije hand werd J. W. Aarts. De 1e prijs personeel Vrije hand + 1 prijs opgelegd was voor J. Bink.

WAALWIJK **St Ambrosius** meldt maar liefst 20 abonnees voor de Gildetrom tegelijk Goed zo! Zo moet het gaan; dat is pracht werk.

ELSHOUT Onze Lieve Vrouwe Schuts. In Gennep op 30 juni werd hun koning de koning van het Landjuweel.

De statiedag op 18 september begon met een H. Mis en een vergadering met installatie van het 50ste lid. Op het eindconcours van de Langstraatse Schuttersbond bekwam het de wisselbeker. De Wedstrijd schieten Klerks — Serrarens was met een uitslag 22 — 23. Bij de onderlinge schietwedstrijd werd Jan v. d. Wiel 1 en A. de Jong 2. De Gildeheer Pastoor Em. Versteeg en Kapelaan Ramaekers waren aanwezig. Mej. C. Klerks, waardin, wordt „de Gildevrouw" van de Schuts.

KAATSHEUVEL **St. Jan** verloor op 16 september haar Hoofdman Dhr. Adr. Dingemans. Hij was reeds lang ziek en werd 58 jaar oud. Gedurende 6 jaar was hij Hoofdman. Hij heeft veel voor het gilde gedaan en zag niets liever dan dat het gilde op historisch gebied naar voren kwam. Zijn enthousiasme voor het gildewezen was ook voor zijn schutters enorm groot. St. Jan verliest een oprecht en getrouw gildebroeder. Zijn schutters namen aan het graf afscheid van hem. Hij ruste in vrede.

HAARSTEEG **St. Ambrosius** houdt een onderling bekerconcours op 5 sept. tussen Herpt, Haarsteeg en Vlijmen De Jhr Serrarenswisselbeker kwam definitief in het bezit van Ambrosius; hij werd 5 maal gewonnen. In triomph werd de waardevolle beker door de schutters van St. Ambrosius in de Gildezaal gebracht.

OISTERWIJK **St. Sebastiaan** heeft zeer goede relaties met St. Antonius en Sebastiaan te Haaren. Vanzelf omdat zij beide met de handboog schieten. Bij Haaren hebben we e.e.a. al vermeld. De wedstrijden verlopen daar bijzonder amicaal.

BERLICUM **St. Joris** heeft zijn Hoofdman dhr. Gerard v. d. Aa ten grave gedragen. Hij was nog jong n.l. 53 jaar. Gerard was een geacht man en een der pijlers van het gilde. Nog zo pas heeft hij de functie van de oude hoofdman A. v. Uden aanvaard. Het gehele gilde heeft hem uitgeleide gedaan en hem de laatste eer bewezen. Hij ruste in Vrede.

Drinkt **Bavaria-Bier**

3-Es Limonade

BAVARIA-BROUWERIJ — LIESHOUT

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, medailles etc

Erkend Goud- en Zilverreparatie-inrichting JOS. HEEREN

Ringbaan Oost 62 — Telefoon 22437 — TILBURG

JONG GEKEND, IS OUD GEWEND

„Vendelertjes, met Koning, koningin en schutters in uniform van St. Antonius en St. Sebastiaan Udenhout."

Bij het bestuur van **St. Antonius en Sebastiaan te UDENHOUT** is het plan geopperd een jeugdgroep van vendeliers van 12 tot 16 jaar in het leven te roepen.

Op 5 mei is een demonstratie vendelen met toelichting gegeven in Udenhout. Enige dagen na het feest in de kleedkamers van de kleuterschool enige kinderen met jassen aan het zwaaien. De leidster vroeg aan een der kleuters wat het betekende. „Wij doen net wat de grote vendeliers doen; wij zijn aan 't vendelen", zei er een. Welnu onder de vacantie is daar een kleuterleidster in het huwelijk getreden en de kleuters wilden niet ten achter blijven. De leidster Mej. A. Korthout zou een plan uitwerken dat bijzonder is geslaagd. Ze liet de kinderen oefenen. Zij kregen vaandeltjes (net echt, met kleuren en kruis van het „grote Gild") en papieren kleding. Zij vormde een compleet gilde met echte koning — ook weer met echte zilveren (papieren) schilden, met een koningin en schutters met geweren.

Aan de kerk en op de speelplaats van de school werd alles punctueel volbracht. De vendelgroet met tamboertjes, de Ere-haag en de defilé's gingen fijn, ten plezier van het echtpaar, maar vooral ten pleziere van de organisator Hr. Korthout en het hele gilde St. Ant. en Seb. Gezien de Federatievendelcommissie een voorlichting heeft gegeven voor jeugdvendeliers heeft genoemde heer Korthout alle middelen te baat genomen om voor zijn Gilde een jeugdgroep te stichten. Het is niet bij plannen gebleven, want men vordert reeds. Wij zijn erg benieuwd hoe het zal gaan, want we verwachten er veel van. Het Jeugdvendelen is mooi en prachtig voor de toekomst, maar wat ook heel mooi is: bij eventuele gelegenheden een jeugdgilde te vormen. Op sommige plaatsen doet men het al en in Rijnland is het ge-

bruikelijk dat als 't groot gilde feest men ook de kinderen van de kleuterscholen er bij betrekt. De Jeugdprins en -koning, met prinses en koningin zijn dan onafscheidelijk te denken op de bewaarscholen. Een voorbeeld hiervan is Düren, waar het historisch vastligt. Na de optocht door een stadsdeel, met de grote gild samen volgt dan een schooltractatie. Het is erg leuk dit bovenstaande aan te halen. Het kan een suggestie zijn. Jong gekend is oud gewend, maar wie de jeugd heeft, heeft op deze manier de toekomst en terecht ook voor het gilde is de toekomst van groot belang. Het is alles te mooi! Jan T.

Leergang Vendelzwaaien

In de Schützenhof te Kreuzweingarten in de Eifel heeft in juli j.l. een vendelzwaaiers leergang plaatsgehad. Dit geschiedde in het kader van de opleiding van de Jonge schutters in de Duitse federatie. Zij heeft van tijd tot tijd cursussen in schieten en nu ook voor vendelen voor de jonge mensen van de „Jungschütz".

In Kring Maasland hebben wij driemaal vendelkaderdagen gehouden en zo gebeurt het ook in Kreuzweingarten. Ik heb het genoegen gehad deze mee te maken daar. De leergang duurde drie dagen — een weekend — en eindigde in een gildefeest van St. Hubertus Zum H. Kreuz, à costi.

Heer Tiefenthal had er de leiding en hield de jongens prachtig bezig om de houding, stand, souplesse en oefeningen te leren. Het Zentralverband gaat trots op deze leergangen en wij hebben er weer veel van geleerd en gezien om het uit te dragen en in toepassing te brengen. Ook onze methoden zijn daar besproken. De leergang is belangrijk om het goede van het vendelzwaaien te behouden en te bewaren voor vervlakking. Herr Josef Güld, Bundesschiessmeister, is zeer vereerd zijn schieten vendelpupillen op deze manier te mogen opleiden.

Het is goed ook eens bij een ander te gaan kijken.

Jan Toorians, Vendelleider.

Vendelcommissie

De Federatie vendelcommissie wenst de grote instructeur-vendelier de heer René A. STRIJBOSCH, te Breugel, lid van het St. Catharinagilde te Strijp, hartelijk geluk met zijn 40 jarig jubilé als vendelier. Tevens gelukgewenst met de Pauselijke onderscheiding „Pro Ecclesia et Pontifice" welke hem op 15 augustus bij deze gelegenheid is uitgereikt.

Ook wij zijn — evenals alle vendeliers — blij met deze prachtige hulde.

De Fed. Vendelcommissie, J. Toorians, 1ste Secr.

Landjuweel Gennep

In Het Brabants Dagblad van 30 juni lezen we:

...Uitstekende discipline leidde deze dag tot goede resultaten bij tambourcorpsen, vendeliers, en schutters...

...Moe van het opstellen en het achtgeven kostte het de deelnemers wel bijzonder veel energie om nog te moeten luisteren naar het prijsuitreiken, dat urenlang heeft geduurd en dat een bijzonder slechte afsluiting was van de organisatie, die overigens bij het Gennepse St. Willibrordusgilde in goede handen was...

Gildedag Maasland

BERLICUM, 6 EN 7 JUNI 1965

350 jarig bestaan van St. Joris bekroond met Goud, Zilver en brons.

Op de beide pinksterdagen heeft St. Joris feest gevierd. Zaterdags te voren is het feest reeds bekroond geworden doordat Burgemeester Bartels namens H. M. de Koningin de gildebroeders E. Gerrits, A. van Uden en M. de Rooij resp. de gouden, zilveren en bronzen medaille verbonden aan de orde van Oranje Nassau mocht uitreiken. Een grotere waardering had dit gilde met dit jubileum niet kunnen ontvangen!

Hoofdman G. v. d. Aa opende de bijeenkomst en verwelkomde Pastoor Hoek, de burgemeester, Jonker Van Rijckevorsel, De Heer J. v. d. Mortel en dhr. J. v. d. Bosch, Meester Gerrits kon mededelen dat Mgr. Bluijsen een schriftelijke gelukwens had gezonden.

Jhr. Van Rijckevorsel, Federatie voorzitter, heeft toen een gloedvolle speech gehouden i.v.m. de geschiedenis van het gilde. Tot besluit richtte hij zich tot de familie van Lith, die pas een St. Jorismozaïek geschonken had. Hoofdman v. d. Aa bood hij een zilveren draagschild aan. Na de rede van Pastoor Hoek

Vaandels
Vendels
Costuums
Hoeden
Petten
Veren
Sjerpen
Knopen
Stokken

Reeds 35 jaar is dit Uw speciaal-adres voor Gilde-attributen

Fa. M. Waters

Stationsstraat 18 — Geldrop — Telefoon 0 4903-2372

was de beurt aan Burgemeester Mr. Bartels die met de grootste verrassing kwam. Gildebroeder M. van Rooij was 45 jaar bij St. Joris, en Oud Hoofdman A. van Uden was eveneens 45 jaar lid; op grond hiervan was brons en zilver voor dezen. Jong-Deken Gerrits een veelzijdig gildebroeder in Hoofdbestuur, en wat dies meer zij, werd met het grote edele metaal geëerd.

Heer Gerrits dankte namens allen en hij bood de ere-hoofdman (de burgemeester) een schildje aan. De drie onderscheiden leden kregen een zilveren st. Jorisinsigne. Mevr. Van Rijckevorsel bood een foto-album aan met een St. Joris op de omslag.

Hierna was er een grote receptie.

Pinkstermaandag was het de Kringdag voor Maasland, waaraan een 30-tal gilden van de kring hebben deelgenomen. De gildemis werd door de jubilarissen, het eigen gilde en vele gildebroeders uit de omgeving bijgewoond. Het gemeentebestuur ontving de koningen en hoofdlieden. De heren v. d. Mortel en Van Rijckevorsel voerden hier nog het woord.

In de optocht zagen we een verrassing door de komst van de Haagse Handboogschutterij en vijf Gilde-leden van de Rheinische Fahnen-Schwenker Verein. Op het gildeterrein werd de gebruikelijke vendelgroet gehouden waarna nog de Duitse vendeliers een extra demonstratie gaven, omdat hun wijze van vendelen niet gelijk is aan de Brabantse. De voorzitter van de genoemde Verein Hr. Kempin onderscheidde Vendelleider Jan Toorians. Hierna konden de wedstrijden beginnen, welke door St. Joris prachtig en buitengewoon goed zijn georganiseerd. Alle eer voor de Heer Nol van Lith. In het Parochiehuis was de tentoonstelling van het zilver en vaandels.

De uitslagen volgen in het volgende nummer van De Gildetrom.

Wie sjoon oos Limburg is

door
Lt. Kol. Th. H. de Loo.
V.

Tenue der Schutten.

Enkele schutterijen zijn nog trouw gebleven aan het eenvoudige kenteken van de oude schutten nl. de sjerp met pet („patsj") met één trom en het schuttersvaandel.

Als bijzondere merkwaardigheid, hoezeer een schutterij aan zijn vaandel hecht, moge blijken dat de Schutterij van TEVEREN (gelegen Oost van Brunssum) in de Zelfkant op Zondag 19 Augustus 1963 het mooiste schuttersfeest van na de oorlog vierde. Deze schutterij kreeg haar oude vaandel terug, dat in 1944 door een geallieerde militair als souvenir was meegenomen. Een Amerikaans antiquair bood het vaandel dit voorjaar te koop aan en voor de helft van de prijs konden de partijen het eens worden. Voor 200 dollar (!) heeft de schutterij van Teveren haar vaandel nu terug.

In de mobilisatiejaren 1914-1918, toen het Nederlandse leger doorlopend in het grijsgroen was gekleed, gingen vele schutterijen er toe over uniformen met rode uitmonstering te gebruiken.

Steeds meer oude legeruniformen, compleet met

gouden en zilveren kragen, balken, sterren en strepen, kepis, oranje sjerpen en sabels deden hun intrede bij de schutterijen en deze hebben zich tot op de dag van vandaag weten te handhaven. Wie een schuttersfeest bezoekt — vooral de militair in actieve dienst — komt wel zeker in de merkwaardige situatie te verkeren, dat hij plotseling op de hoek van de straat vis-á-vis staat tegenover een vijfsterrengeneraal, compleet in ceremoniële tenue — zodat hij even in dubio is of hij wel te maken heeft met een gepensioneerde generaal in uniform of een generaal der schutterijen. Op het feestterrein zelf, staan alle schuttersgeneraals bij elkaar, te wachten op de beoordeling van de jury en als je dit groepje ziet, dan is het net of het een stafbespreking te velde is van de hoogste militaire bevelhebbers na een gehouden manoeuvre.

Waarom dit streven om zich in de oude legeruniformen te steken.

De Limburgse schutterijen zijn nobel. Hun verleden en de hoge taak, die zij in onze samenleving hadden en nog hebben te vervullen, zijn een onderpand van hun adeldom. Daarom moeten zij zich steeds en in alles overeenkomstig hun hoge stand gedragen. Hun uniformen en hele uitrusting moeten dit nobele karakter weerspiegelen.

Nauw verband hiermede houdt het schuttersziver, waarin de waardigheid van onze schutterijen mede tot uitdrukking komt. Alleen het werkelijke echte edele zilver is goed genoeg voor onze schutterijen. Op het laatste „Oud-Limburgs" heb ik vanaf de eretribune een défilé mogen gadeslaan van 120 schutterijen. Een optocht die drie uren aan één stuk duurde, een bonte stoet van meer dan 6 km lang.

Keizers, koningen, keizerinnen, koninginnen met hun schutterij, sommigen met in hun gevolg edelknapen en hofdames roepen herinneringen op aan lang vervlogen tijden van eeuwen geleden. Ik zag er schutterijen in de oude donkere uniformen van de mariniers, in attila's van de cavalerie enz. met krijgshaftige kolonels en generaals met de pet met rode band, gouden en zilveren kragen, die voor hun hoogste burgerautoriteit in Limburg, de Commissaris der Koningin, onze Gouverneur Dr. F. Houben defileerden met een ernst en een overgave als gold het een militaire défilé op Koninginnedag. Men las op de gezichten van al die schutters in militaire uniform, de ernstige wil om zich geheel te geven in die stramme paradepas, hun commandanten met getrokken wandelsabel de eregroet brengend. Menig militair onderdeel zal het deze stoere schutten met hun Lee-Enfields of Geweer 95 over de schouder niet verbeteren. De puntenwaarderingen van de Jury voor beste houding, beste defileren, beste commandant, modelste generaal liegen er niet om: 90 en 95 punten van de 100 totaal te behalen, alsmede de ovaties van de omstaanders voor de schutterijen: o.a. St. Lambertus Oirsbeek, St. Sebastianus Voerendaal, St. Gregorius Brunssum, St. Hubertus Schaesberg, Wilhelmina Nieuwenhagen enz. is het beste bewijs dat er een gerechtvaardigde trots opwelt uit de Limburgse harten. En altijd zijn er mensen die zich een beetje verkneukelen, als men onze schutten „militair" probeert te zien doen. Ze zijn er in hun hart een beetje trots op, dat het soms iets te houterig toegaat, dat het allemaal maar aangeleerde kunsten zijn en niet in het bloed gebakken zit. Anderzijds toch ook, uiten zij hun respect voor soms reeds in de tachtig jaren zijnde veteranen, die zo recht als een paal de rug rechten voor de autoriteiten en zo krijgshaftig kijken, dat men ze nu nog maar Atjeh zou kunnen zenden. (wordt vervolgd)

voor de moderne lijn
in uw drukwerk

m. c. van de ven & zonen

„de Hoop"

hoogvensestraat 163 — tilburg — telefoon 25444

de Gilde viert!

De Gilde viert . . . . zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat U daartegen zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling, die reeds een mensenleeftijd lang heeft bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient

Déze instelling:

VERZEKERINGEN N. C. B.

Tilburg, Spoorlaan 50, Tel. 20084 (04250)